

Een gezamenlijke taal voor het gesprek over inclusief onderwijs

Sanne Spiero

Wat het gesprek over inclusief onderwijs zo lastig maakt

1. Paraplu begrip
2. Doelgroep bepalen
3. Verschillende partijen betrokken
4. Emoties kunnen hoog oplopen

We hebben het gevraagd aan het onderwijsveld in Delft: Wat versta je onder inclusief onderwijs? (n = 45)

“Onderwijs in de eigen wijk” en “Thuisnabij passend onderwijs”

“Dat kinderen samen opgroeien/ elkaar ontmoeten/ elkaar tegenkomen op school.”

“Onderwijs op eigen niveau” en “Individueel aangepast programma”

Drie dimensies van inclusie

- **Thuisnabijheid van het onderwijs → Organisatorische inclusie:**
Wie? Gemeente en schoolbesturen
- **Van en met elkaar leren → Sociale inclusie**
Wie? Schoolbesturen en scholen
- **Omgaan met verschillen in de klas → Didactische inclusie**
Wie? In de school en in de klas

(vrij vertaald van Nilsen, 2018)

Nilsen, S. (2018). Inside but still on the outside? Teachers' experiences with the inclusion of pupils with special educational needs in general education. *International Journal of Inclusive Education*, 1-17.

Thuisnabij naar school – Organisatorische inclusie

Dekkend netwerk van voorzieningen in **elke school**, leerling heeft volledig vrije schoolkeuze en kan op elke school passend onderwijs krijgen.

Dekkend netwerk van voorzieningen **in de wijk**, de leerling heeft de keus voor een school in de wijk en kan zo thuis nabij passend onderwijs krijgen.

Dekkend netwerk van voorzieningen **in de gemeente**, voor elke leerling een passende onderwijsplek in de gemeente.

Dekkend netwerk van voorzieningen **in het samenwerkingsverband**, er is voor elke leerling binnen het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek

Grensverkeer

Van en met elkaar leren – Sociale inclusie

Leerlingen zitten **altijd bij elkaar in de klas** en leren altijd samen.

Leerlingen zitten bij elkaar in de klas, maar leerlingen worden nog veel uit de klas gehaald/ volgen deeltijd les in een aparte klas. **Kinderen leren soms samen.**

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften krijgen apart van anderen les, in een aparte vleugel van het gebouw of in een gebouw in de buurt. Er zijn **deels gezamenlijke activiteiten.**

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zitten op een aparte school, in een ander gebouw. Er zijn **geen gezamenlijke activiteiten** met kinderen in het reguliere onderwijs.

Thuiszitters

Omgaan met verschillen in de klas – Didactische inclusie

Het onderwijsprogramma is **flexibel** en sluit aan bij de **ondersteuningsbehoefte van elke leerling**.

In het onderwijsprogramma is veel ruimte voor verschillen tussen leerlingen. Er is **divers extra aanbod beschikbaar** en voor sommige leerlingen een **eigen leerlijn** mogelijk.

In het onderwijsprogramma is **enige ruimte voor verschillen** tussen leerlingen. Er is bijvoorbeeld **extra aanbod** zoals RT of een plusklas.

In het onderwijsprogramma wordt **beperkt rekening gehouden met verschillen** tussen leerlingen. Er wordt gedifferentieerd op drie niveaugroepen in de klas: laag/ midden/ hoog.

Uniform onderwijsaanbod

Thuisnabij naar school – Organisatorische inclusie

Dekkend netwerk van voorzieningen in **elke school**, leerling heeft volledig vrije schoolkeuze en kan op elke school passend onderwijs krijgen.

Dekkend netwerk van voorzieningen **in de wijk**, de leerling heeft de keus voor een school in de wijk en kan zo thuis nabij passend onderwijs krijgen.

Dekkend netwerk van voorzieningen **in de gemeente**, voor elke leerling een passende onderwijsplek in de gemeente.

Dekkend netwerk van voorzieningen **in het samenwerkingsverband**, er is voor elke leerling binnen het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek

Grensverkeer

Van en met elkaar leren – Sociale inclusie

Leerlingen zitten **altijd bij elkaar in de klas** en **leren altijd samen**.

Leerlingen zitten bij elkaar in de klas, maar leerlingen worden nog veel uit de klas gehaald/ volgen deeltijd les in een aparte klas. **Kinderen leren soms samen**.

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften krijgen apart van anderen les, in een aparte vleugel van het gebouw of in een gebouw in de buurt. Er zijn **deels gezamenlijke activiteiten**.

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zitten op een aparte school, in een ander gebouw. Er zijn **geen gezamenlijke activiteiten** met kinderen in het reguliere onderwijs.

Thuiszitters

Omgaan met verschillen in de klas – Didactische inclusie

Het onderwijsprogramma is **flexibel** en **sluit aan bij de ondersteuningsbehoefte van elke leerling**.

In het onderwijsprogramma is veel ruimte voor verschillen tussen leerlingen. Er is **divers extra aanbod beschikbaar** en voor sommige leerlingen een **eigen leerlijn** mogelijk.

In het onderwijsprogramma is **enige ruimte voor verschillen** tussen leerlingen. Er is bijvoorbeeld **extra aanbod** zoals RT of een plusklas.

In het onderwijsprogramma wordt **beperkt rekening gehouden met verschillen** tussen leerlingen. Er wordt gedifferentieerd op drie niveaugroepen in de klas: laag/ midden/ hoog.

Uniform onderwijsaanbod

De Inclusieladders: Een instrument voor een constructief gesprek over inclusiever onderwijs

De Inclusieladders zijn ontwikkeld door Sardes. Sardes verbindt wetenschap, beleid en praktijk van passend onderwijs. Sardes kan u ondersteunen bij de ontwikkeling naar inclusiever onderwijs door objectief vast te stellen waar u nu staat als samenwerkingsverband, school of bestuur en door u te begeleiden bij een constructief gesprek over inclusie.

Sardes